

Livet i staden

Vivian Gornicks *Starka bindningar* kom på svenska för över trettio år sedan, 1987. Då hade Brombergs förlag nosat rätt på den omtalade och hyllade självbiografin som beskrevs av *New York Times* som *den bästa memoar som skrivits de senaste 50 åren*. I Sverige blev den dock ingen försäljningssuccé och försvann från hyllorna. 2021 kom den tillbaka den nya titeln *Starka band*, och utgiven av Natur och Kultur. Idag har Vivian Gornick fått den uppmärksamhet i Sverige hon verkligen förtjänar.

Hennes senaste bok *Den udda kvinnan och staden* är också självbiografisk. Hon ser tillbaka på sin uppväxt, kärleksrelationer, vänskap, litteratur och politik. Samtidigt rör hon sig genom staden New York, särskilt Manhattan, bekänner sin kärlek till staden som livsform, den att vara ensam i sällskap med främlingar.

"Aldrig var jag mindre ensam än när jag var ensam på en gata full av folk. Här kunde jag se mig själv, upptäckte jag. Och – På gatan fick jag se hur människor på alla möjliga sätt kämpade med att förbli mänskliga." (sid 17)

Vivian Gornick är uppväxt i ett hus fullt av judiska familjer i stadsdelen Bronx, där skvaller, sorg och glädjeämnen avhandlades mellan grannar. Livet i storstaden blev tidigt hennes livsform. Nu promenerar den åldrade Vivian i staden, stannar till, avlyssnar främmande människors samtal, minns andra samtal och händelser. Vännen Leonard som hon känt i över trettio år ser hon som sin spegelbild. De vandrar genom staden, guidad och sedd genom hans ögon, han som kan allt, om byggnader, gator och butiker. Hon minns många av sina författarvänner, samtal och händelser om död, kärlek och vänskap. Vivian var tidigt feminist och udda bland sina vänner i ungdomen. Hon längtade inte efter barn eller materiella tillgångar, snarare tvärtom. Hennes starka behov av att skapa

och vara självständig underlättade inte kärlekslivet för hennes generation kvinnor. Hon skriver om passionen:

"Vi underkastar oss den intensiva passionen och tillskriver kärleken transformativa förmågor; vi föreställer oss att den ska bygga upp oss, till och med läka oss. När förvandlingen uteblir, upplöses de förhoppningar som vävts in i förälskelsen i förtvivlan." (sid 64)

I *Starka band* beskriver hon naket och uppriktigt sin relation till modern. Den sårbara relationen finns även här som en röd tråd, trots att modern är död. Deras samtal, gräl, försoningar.

Den udda kvinnan och staden är en intellektuell, självreflekterande och klarsynt analys över hur livet blev. Det är vännerna och samtalen som ger henne inspiration och energi.

När Vivian Gornick skrev boken 2015 var hon åttio år. Hon berättar att hon varje dag umgås och samtalar med sina vänner, som läsare förstår man att storstaden med sitt brokiga gatuliv skapar den livgivande fonden.

Den udda kvinnan och staden är mycket läsvärd och inspirerande, den rymmer det hon läst och levt.

Text: Claudette Skilving

Författarporträtt Mitchel Bach

Den udda kvinnan och staden

Vivian Gornick

Natur & Kultur

Översättning: Maria Lundgren

